

kunne jo forudse nu, at det efterhaanden vil blive en utaaelig Byrde, der kommer frem paa den Maade gennem Pensionsvæsenet. Derfor der var nogen virkelig fornuftig og i Naturen liggende Grund til denne Aldersgrænse, ved hvilken der ubetinget fordres Afgang af en Mand, skulde jeg ikke tale mod det Fornuftige og mod Naturen. Men er det dog ikke en Kjendsgjerning, at der kan være Folk, der i en temmelig ung Alder allerede ere affældige, og Folk, der i en temmelig fremrykket Alder ere lige saa raske som den unge Mand? Er det dog ikke det Nødvendige, at det er den virkelig tilstedeværende Mand's Bestaffenhed, som bestemmer, om han skulde gaa af eller ikke? Jeg indser, at det er rart for de Mænd, der ere gaade ind i Hæren, at de kunne have Udfigt til at spadsere omkring og nyde Livet, om endog saa med lidt mindre offentlig Tilskud, saa dog med friske Kræfter til endnu at kunne tage sig andre Ting for, — og rart for dem, der blive i Hæren, at kunne komme til at rykke op og faae større Bage i en Alder, hvor de endnu ere i Stand til at nyde den større Indtægt, de faae. Jeg kan godt indse, at det er behageligt; men det er ubehageligt for Statskassen, og for Hæren er det ikke nødvendigt, at det sker, og derfor er det en Bestemmelse, som jeg vil tillade mig at anmode dem, der faae med Hærens Behandling at gjøre, om at gjøre deres Yderste for at skaffe os af med i en fremtidig Hær- og Søværnslov. Der er endelig ogsaa et Institut, som i Aar giver Anledning til særlige Betragtninger. Det er Theatret. Jeg vil kun sige, at det forekommer mig, at nu maatte man næsten vente, at man fra alle Sider var kommen til at se, at det var det Sædvanlige, at det ikke mer var en Statsindretning. Hvorfor skulde man ikke, uden at Kunsten skulde gaa til Grunde derved, kunne faae dette Forhold forandret. Derfor man overlod Theatret til den store Kommune Kjøbenhavn, som jo desuden har viist sig saa rundhaandet med at understøtte Theatret med Hensyn til den nye Bygning, tror jeg ikke, man vil sige, at det skulde blive til Hjelpeudsprøvelser, hvad man der fik at se. Jeg tror godt, at Kunsten kunde trives der, og det vilde være Noget, som ikke er enestaaende i Verden. Der er mange andre store Byer, der ere i Besiddelse af et Stadstheater, hvor Theatret altsaa drives for en stor Vys egen Regning. Jeg veed ikke, hvorfor det ikke kunde være saaledes her; og naar man ser, at Kultusministeren har maattet høre meget ilde for nogle efter min Mening fornuftige Foranstaltninger, han har truffet, og netop fra den offentlige Mening i Kjøbenhavn, fordi det ikke var godt nok, set fra Kunstens Side, saa viser det sig jo, at Regjeringen kan være temmelig overbevist om, at disse Hensyn til Kunstens Fremme gennem Theatret ikke ville blive negligerede af et saa kunstfærdigt Publikum og af de Loneangivende i Kjøbenhavn.

Swad skal Enden blive paa Theatrets Stilling? Der var et Medlem, som igaar sagde, at de kunde luffe Butikken. Det var jo nu saadant et jævnt Udtryk; men jeg mener dog, at dette kunde man jo gjøre, dersom det kunde føre til, at vi fik Theatret overgivet i andre Hænder; men dersom Theatret derimod atter skal aabnes, for at man kan begynde paa det Gamle, har en saadan Lutning ikke den mindste Værdi. Naar man nu en Gang har faaet dette Theater, til hvis Opførelse der tidligere har været en saa stor Beredvillighed i dette Thing, og som flere af de mest indflydelsesrige Mænd i Thinget have gjort deres Yderste for at faae i Stand med store Offre, ogsaa fra Statens Side, og naar Theatret har en saadan Ven, som det har i et af Thingets meget indflydelsesrige Medlemmer, der har sagt, at saa længe han havde Sæde her, skulde han gjøre Sit til, at Theatret ikke blev undraget Statsstyrelsen — jeg sigter til det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (J. N. Hansen) — er det saa ikke bedst, at vi faae et Slags Opjørelse og faae Tingene ind i en jævn Gænge, saaledes at vi ikke bestandig skulle høre den Forbring; at Theatret ikke maa optage Laan for at blive sat i Stand til at kunne spille, thi det er at spare paa Stillingen og lade Daleren gaa. Vi skulle maasse have en Rigsrets sag angaaende Forbuden, men saa forekommer det mig, at vi af Hensyn til Fremtiden skulde gjøre Et af To, enten — og det er det, jeg foretrækker — faae Theatret overgivet i andre Hænder, eller tage et andet Udgangspunkt for Theatrets Drift, saaledes at denne kan blive ført paa en hensigtsvarende Maade. Det Daarligste af Alt er at lade Theatret gaa saaledes, at det ikke selv kan skaffe nogen Indtægt til at bøde paa Udgifterne, men det risikeres, naar det ikke kan faae den fornødne Driftskapital. — Der er endnu et Punkt, jeg saaner paa Finansloven, og det er Indkomstkassen. Det er tidligere blevet gjort gjældende fra Finansministerens Side, at egentlig store Reformere med Hensyn til vort Finansvæsen kunde ikke ventes; med mindre der var en gunstig finansiel Stilling, men naar den var indtraadt, har der været Finansministre, som ikke vare utilbørlige til at indrømme, at der samtidig blev indført en Indkomstskat, for at derigennem de Huller kunde blive lukkede, som man ikke var sikker paa at faae udfyldte paa anden Maade, naar man indførte større Reformere. Jeg siger dette, fordi jeg ser, at der foreligger en Reformlov med Hensyn til Solden, skjønt den ganske viist ikke er meget gennemgribende, og det forekommer mig, at den delvis er slaaet ind paa en rigtig Vej, nemlig den: at bringe vor Soldlovgivning i Harmoni med den tidligere Lovgivning og søge at fjerne de Uligheder og Forskjelligheder i Systemet, som have været en Følge af Krigskattoloven. Lad os vende tilbage til Loven af 1863, der efter Alles Anskuel-